

Landbrug

Støv i svinestalde

Undersøgelser viser, at landmænd – og især personer, der arbejder i svinestalde – har øget risiko for at få sygdomme i næse og lunger.

Støv

Personer, der arbejder i svinestalde, er i dag gennemsnitligt udsat for samme mængde støv, som de var for 20 år siden. Men faktisk kan støvmængden nedsættes med ca. 50 pct.

Luftvejssygdomme

Følgende sygdomme er sat i forbindelse med arbejde i svinestalde:

Astma

En tilstand i lungernes slimhinde. Slimhinden hæver og danner sejt slim. Luften får sværere ved at strømme gennem lungerne, og derfor er der ofte lyd på vejtrækningen.

KOL

Kronisk obstruktiv lungesygdom opstår efter mange års udsættelse for støv. Åndedrættet besværes, og der sker ofte skade på selve lungevævet, som gør, at man får sværere ved at ilte blodet og bliver kortåndet.

Kronisk bronkitis

En sygdom, hvor man producerer for meget slim i luftvejene. Det medfører hoste med opspyt, som er værst om morgenen. Mange har KOL og kronisk bronkitis samtidig.

Ikke allergisk høfeber

Næsen løber med tyndt, klart sekret. Man har nyseanfald, og ofte har man også kløende, røde øjne.

Allergisk alveolitis

Kaldes også tærskelunge og er en alvorlig lungesygdom, som kan give lungefibrose. Ved lungefibrose dannes arvæv i lungerne, som gør det svært at få luft. Starter med symptomer på influenza og skyldes en overfølsomhed over for svampesporer eller proteiner.

Toksisk alveolitis

En hyppig, men fredelig, tilstand med akut påvirkning af luftvejene. Man får influenzalignende symptomer som feber, trykken for brystet, muskelsmerter, åndenød og tør hoste. Ubehaget kommer 4-10 timer efter, man har indåndet det organiske støv, og alle symptomer er typisk væk igen efter 12-24 timer.

Åndedrætsværn

Ved arbejdsopgaver, hvor der udvikles store støvmængder, som fx vejning af grise, fodring og strøning, skal der anvendes åndedrætsværn. Åndedrætsværn er et personligt værnemiddel, der skal stilles til rådighed af arbejdsgiveren.

Løsningsforslag

Tiltag til begrænsning af støvmængden:

- Begræns manuel tørfodring
- Undgå manuel blanding af foder
- Formålet foder kan iblandes fedt eller olie
- Ved automatisk tørfodring bør anvendes et så lukket system som muligt
- Indkapsling og evt. punktudsugning ved blandedanlæg
- Renholdelse af posefilter for cykloner
- Brug undertrykventilation
- Påmonter en støvseparator på halmsnitteren
- Brug afvaskning eller støvsugning og undgå fejning
- Brug altid åndedrætsværn ved højtryksspuling
- Hold gulve rene og tørre.

www.baujordtilbord.dk

Love og regler

BAU Jord til Bords vejledning *Arbejds miljø i svinestalde* [se her](#).

Bilag til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse – generelle forebyggelsesprincipper [se her](#).

At-vejledning D.5.4, januar 2008 om åndedrætsværn [se her](#).

